№ 5. Włodawa, dn. 15 marca 1923 r. Rok I.

Prenumerata: kwartalnie 3000 m. miesięcznie 1000 m. numer pojed. 500

ZIEMIA WŁODAWSKA

ORGAN SAMORZĄDOWO-SPOŁECZNY.

Cena ogłoszeń: ½ str. na ostatniej stron. 40000 m., na przedostatn. 30000 Drobne ogłoszenia od wyrazu mk. 150

Wychodzi 1-go i 15-go każdego miesiąca.

Adres Redakcji i Administracji: Sejmik Powiatowy we Włodawie.

Samorząd Polski.

--o—

(a) Samorząd gminny.

Państwa Zachodnie z okresu naszej niewoli szybką pomyślność ekonomiczną zdobyły tylko przez samorząd. Im więcej w którym z Państw Zachodnich utrwalony i zorganizowany został samorząd—tym trwalszem ekonomicznie jest to państwo. Niemcy po tak straszliwej klęsce ostatniej wojny zawdzięczają dziś swoją niezależność ekonomiczną—samorządowi. W Anglji, Szwajcarji Francji, Belgji gdzie ustrój państwowy oparty jest o szeroki samorząd, niezależność ekonomiczna tych państw jest nie do zwalczenia—dla tego samego powodu państwa te i w życiu politycznem przodują przed innymi.

Sejm nasz ustawodawczy zdając sobie sprawę ze znaczenia samorządu dla państwa, uchwalając konstytucję 17 marca 1921 r. zagwarantował Polsce szeroki samorząd. Już na samym wstępie rzeczonej konstytucji Art. 3 stanowi: „Rzeczpospolita Polska, opierając swój ustrój na zasadzie szerokiego samorządu, przekaże przedstawicielstwom samorządu właściwy zakres ustawodawstwa, zwłaszcza z dziedziny administracji, kultury i gospodarstwa, który zostanie bliżej określony ustawami państwowemi“. Artykuł ten zapewnia nam szeroki ustrój samorządowy, zaś Art. 90 tejże konstytucji utrwala ten samorząd głosząc że: „każdy obywatel ma obowiązek szanowania i przestrzegania nietylko ustaw i rozporządzeń władz państwowych ale i samorządowych. Następne artykuły konstytucji 17 marca 1921 r. (art. art. 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 73, 86, 88, 92, 99 i inne rozszerzają pojęcie i prawa samorządu, między innemi, że będzie on posiadał uprawnienia ustawodawcze, że dochody samorządów muszą być ściśle odgraniczone ustawami od dochodów skarbu państwa, że w organach wykonawczych musi być samorząd zespolony z władzami państwowemi i działać pod ich przewodnictwem i t. p.

Wogóle konstytucja nasza, samorząd traktuje bardziej obszernie, niż konstytucję innych państw.

W konstytucji Czecho-słowackiej znajdujemy zaledwie jeden artykuł (86), który głosi, że w organach administracyjnych pierwiastek obywatelski winien być uwzględniony w miarę możności.

W konstytucji pruskiej samorządowi poświęca się więcej miejsca, ponieważ państwo pruskie jest zespołem samorządnych prowincji, które się rządzą na mocy prawa przez własne organy samorządne i administracyjne.

Tak samo ustrój Państwowy oparty o szeroki samorząd traktują konstytucję Szwajcarji, Anglji, Francji, Belgji—znacznie mniej lub całkiem milczą o samorządzie konstytucji inny państw, jak Portugalji, Włoch, Turcji, Serbji i innych.

To też godząc się w zupełności z ustrojem państwowym, jakim zagwarantowała nam Konstytucja 17 marca 1921 roku, obowiązkiem przeto każdego z obywateli Rzeczypospolitej jest poznać bliżej zasady samorządu naszego a równocześnie i wynikających z tego powodu prawa dla obywateli. Wprawdzie dotychczasowe bowiem ustawy o samorządzie traktowane są jako „tymczasowe“ przytem panuje wielka różnorodność tych ustaw w różnych dzielnicach naszego państwa.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych powołane do nadzorowania i kierowania samorządem przystąpiło do opracowania ustaw o samorządzie. Nie należy jednak spodziewać się rychłego ich wprowadzenia w życie. Nowe ustawy bowiem muszą być już stałe, przytem jednakowe dla całej Rzeczypospolitej Polskiej, zaś uzgodnienie tych rzeczy wymaga dłuższego czasu; wreszcie samo opracowanie tych ustaw zajmie również nie mało czasu, gdyż liczba ich musi być wielka. Tylko podstawowych i zasadniczych ustaw samorządowych przewiduje się 12, a mianowicie: dla każdego z czterech organów samorządu wiejskiego, miejskiego, powiatowego i wojewódzkiego po trzy ustawy t. j. 1) ordynacja wyborcza, 2) ustrój i 3) ustawa Skarbowa.

Nadmienić wypada, że po opracowaniu tych ustaw, musi je uchwalić Sejm i zatwierdzić Senat, a dopiero ustawy wprowadzać w życie. Ustawa o ustroju gminy wiejskiej opracowana została już w 1921 r.. lecz Sejm ustawodawczy zaledwie uchwalił trzy zasady o ustroju gminy wiejskiej to: 1) gmina wiejska ma być wszechstanowa, 2) zbiorowa i 3) jednakowa w całej Rzeczypospolitej. Jeżeli więc w tym Sejmie będą uchwalone wszystkie ustawy samorządowe nie można się spodziewać rychłego ich wprowadzenia w życie.

Zanim jednak Nowe Ustawy zaczną obowiązywać zapoznajmy się bliżej z Ustawami Tymczasowemi, któremi obecnie samorząd się kieruje.

Ze wszystkich dotychczasowych przepisów o samorządzie najwcześniejszy a zarazem najskromniej zakreślony jest Dekret Naczelnika Państwa z dnia 27 listopada 1918 r. o utworzeniu Rad gminnych na obszarze b. Królestwa Kongresowego. Dekret ten głosi, że do czasu wydania

przez Sejm Ustawy o samorządzie gminnym, zachowuje moc obowiązującą Ustawa o urządzeniu gmin wiejskich w Królestwie Polskim z dnia 2 marca 1864 r. (zbiór praw, tom II, rozdział V: organizacja Zarządu Królestwa Polskiego, Art. od 194 do 313 włącznie), Do Ustawy tej Dekret Naczelnika Państwa wprowadza zasadniczo zmianę, że zamiast t. zw. pełnomocników gminnych (art. 229 i 230 org. sam. K. P.) tworzy Radę gminną, która składa się z Wójta i 12 członków wybranych większością głosów przez zebranie gminne.

Członkiem Rady gminnej, w myśl Dekretu może być wybrana każda osoba mająca prawo udziału w zebraniu gminnem, ukończone musi mieć jednak lat 21 i zamieszkiwać w danej gminie przynajmniej 6 miesięcy. Dekret ten wprowadza zasadniczą i znamienną reformę w ustroju samorządu gminnego, przez przyznanie prawa głosu na zebraniach gminnych — kobietom oraz osobom nie mającym własności nieruchomej, bowiem ustawa z 1864 r. nadawała prawo głosu w zebraniach gminnych tylko mężczyznom posiadającym w danej gminie własny grunt w ilości przynajmniej 3 morgów.

Wójtem może być również każdy, jednakże musi mieć ukończone 25 lat i umieć czytać i pisać po polsku, jest on z Urzędu Przewodniczącym Rady gminnej i Zebrania gminnego. Nie obowiązuje go posiadanie 6 morgów gruntu, jakto przewiduje ustawa z 1864 r.

Wójta i Członków Rady gminnej wybiera zebranie gminne na lat 3. Ustawa Sejmowa z dnia 22 maja 1922 r. kadencję obecnych Rad gminnych i Wójtów przedłużyła do czasu wprowadzenia w życie nowej ustawy o ordynacji wyborczej gminnej.

Do zakresu działalności Rady gminnej w myśl Dekretu między innemi należy:

a) przygotowanie wniosków i budżetu na zgromadzenie gminne, oraz czuwanie nad wykonaniem uchwał tegoż zebrania gminnego;

b) zawiadywanie i zarządzanie nieruchomościami i funduszami, należącemi do gminy;

c) kierownictwo i dozór nad instytucjami i zakładami gminnemi;

d) mianowanie, kontrola i usuwanie urzędników gminnych, nominację i uwolnienie pisarza zatwierdza Wydział Powiatowy;

e) kontrola działalności wójta oraz f) Rada gminna conajmniej raz do roku składa wobec zgromadzenia gminnego sprawozdanie ze swej działalności

Uchwały Rady Gminnej, jak i zebrania gminnego, nie sprzeciwiają się obowiązującym przepisom, wchodzą w życie po upływie 14 dni od chwili przesłania ich Wydziałowi Powiatowemu jako Władzy Nadzorczej.

W razie nieuchwalenia budżetu przez zebranie gminne, zwołane w tym celu dwukrotnie Sejmik powiatowy na wniosek Rady Gminnej budżet ustala, który obowiązuje gminę.

Dekret ten, jak i Ustawa z 1864 r. nie obowiązuje b. zaboru austrjackiego oraz b. dzielnicy pruskiej.

Czarne echa.

—o—

A oto jeden więcej dowód, jak administracja okupantów dbała o stawianie krzyżów katolickich przy drogach.

„19 sierpnia 1906 r. Nr. 437. Do pana Gubernatora w Siedlcach. 15-ego bież. miesiąca sierpnia Hrabia August Zamoyski obchodził w swym domu w maj. Różanka dzień swych imienin. Oprócz jego osobistych gości zebrało się w Różance około 600—700 włościjan - katolików i takich, którzy przeszli na katolicyzm po wydaniu najwyższego ukazu z 17 kwietnia 1905 r.

Oczywiście ludzie ci zebrali się tam nie z własnej inicjatywy, a zostali zwołani, ponieważ tam omawiano sprawę rozszerzenia cmentarza, gdzie na wydzielonem miejscu postawiony został nowy krzyż, poświęcony przez księdza Jołkowskiego. Następnie Hrabia, Hrabina oraz Tomasz Zamoyski, dzierżawca Suszna Władysław Domański, dr. Pleszczyński i księża odwiedzili włościjanina z Różanki Antoniego Maksymiuka, który niedawno przeszedł na katolicyzm. Na zebraniu tem była jeszcze poruszana sprawa budowy we wsi Różance kościoła katolickiego, przyczem Hr. August Zamoyski obiecał podarować materjał, zaś Hr. Tomasz Zamoyski—15 tysięcy rubli.

O powyższem przekroczeniu przez Hr. Zamoyskiego ogólnych postanowień Gub. Siedleckiego z d. 14. XII 1905 r. donoszę. Naczelnik powiatu (podpis) Gajewski.

Ten sławny dokument został wysłany na skutek donosu starszego ziemskiego strażnika niejakiego A. Skakuna. „Dzielny" to musiał być służbista! Wiedział napewno nietylko gdzie kto ukradł, ale gdzie ma zamiar ukraść...

Jaki miał być skutek tej skargi? Co ś. p. Hr. August Zamoyski miał zapłacić za postawienie katolickiego krzyża?...

Czytajmy dalej:

„Odpis. Postanowienie Nr. 384. Naczelnik Włodawskiego powiatu zawiadomił, że w Różance (tu prawie powtarza się treść poprzedniego raportu, więc go nie powtarzamy, Red.)

Uznając więc winę Hr. Zamoyskiego za dowiedzioną... skazuję właściciela dóbr Różanka, Hr. Augusta Zamoyskiego na karę trzystu rubli. Siedlce 2 września 1906 roku. Czasowy Jenerał Gubernator Siedleckiej gubernji Generał Adjutant Sykałow".

Tyle to trzeba było płacić za jeden katolicki krzyż. Nasze „mniejszości narodowe" nawet się nie dziwią, że my tak szybko zapominamy o swoich krzywdach.

Mało tego. Wrzask podnoszą na ucisk cerkwi!...

Bojownikom za wiarę—cześć!...

Paweł Topór.

Ustrój gminy wiejskiej w każdym z byłych zaborów jest odmienny

Przewodnią zasadą polskich Rządów w. b. dzielnicy pruskiej było możliwie nie naruszać istniejącego tam ustroju administracyjnego, a tylko jak najrychlej usunąć z Urzędów Niemców, a na ich miejsce wprowadzić Polaków.

Jedyną zasadniczą zmianą było zdemokratyzowanie instytucji samorządowych.

Za czasów pruskich reprezentacje gminne, tak wiejskie, jak miejskie i powiatowe były wybierane na podstawie systemu wyborczego podatkowego trójklasowego to znaczy, że płatnicy podatków podzieleni byli na trzy grupy, każda z grup stanowiła oddzielną kurję.

W części Województwa poznańskiego, odzyskanej wskutek rewolucji grudniowej 1918 r. b. Komisarjat Naczelnej Rady Ludowej w marcu 1919 r. zarządził wybory nowych reprezentacji gminnych na podstawie systemu wyborczego powszechnego, bezpośredniego i tajnego (we wsiach większych, mających ponad 100 wyborców).

W pozostałej części tego Województwa, objętej na podstawie traktatu wersalskiego, jak również w województwie pomorskiem narazie nie zmieniano dawnych reprezentacji, a przyznano tylko Starostom prawo uznania sołtysów i mianowania na ich miejsce drugich.

Dopiero w marcu 1920 roku Ministerstwo byłej dzielnicy pruskiej, zmieniając częściowo pruską ordynację wiejską z dnia 3 lipca 1891 roku, wprowadziło na całym obszarze tej dzielnicy demokratyczny system wyborczy i zarządziło na tej podstawie w reszcie gmin wybory, kasując w ten sposób reprezentacje czynne jeszcze z czasów pruskich.

Najbliższe wybory wiejskie w całej dzielnicy Pruskiej t. j. w Województwach Poznańskiem i Pomorskiem na podstawie rozporządzenia b. Ministra dla dzielnicy Pruskiej z dnia 25 marca 1920 r. mają się odbyć r. b. w miesiącu marcu.

Świerzb koni.

—o—

Do bardzo rozpowszechnionych chorób w powiecie Włodawskim należy zaliczyć świerzb koni. Świerzb jest chorobą skóry, wywołaną przez pasorzyty, noszące nazwę „świerzbowców". Świerzbowiec to niezmiernie małe stworzonko, przypominające z kształtów pajączka, którego łatwo dojrzeć przez szkło powiększające. Każdy, posiadający lupę może przeprowadzić badanie w następujący sposób, ostrym scyzorykiem, lub lancetem zeskrobuje strupek skórny z miejsca porażonego na kawałek czarnego papieru, papier wystawia na operację słoneczną lub nagrzewa sztucznie i po upływie paru minut patrzy przez szkło powiększające, wtedy widzi masę żyjątek, niezmiernie ruchliwych, z szybkością poruszających się na papierze. Te żyjątka właśnie są świerzbowcami, przyczyniającemi poważne cierpienie skóry, często kończące się śmiercią stworzenia przez nich napastowanego. Świerzbowiec w dzień składa jajeczka na włosach a sam żyje w skórze, tworząc w niej nory i korytarze za pomocą specjalnej budowy nóg i podobnych do nożyc kleszczy. W tem miejscu skóry, gdzie rozpoczęły swoją robotę świerzbowce, formują się pęcherzyki, które pękają wydzielające żółtą ciecz, zlepiającą włosy i dającą w następstwie strupek. W tem okresie choroby koń skrabie się i czuchra o przedmioty otaczające i, reagując na silne swędzenie skóry, często chwyta zębami za miejsca porażone. Zauważono, iż w nocy koń skrabie się silniej, przy pracy i spoceniu—mniej.

Intensywnie pracując swemi kleszczami—nożycami, świerzbowiee podcina w skórze końce nerwów, naczynka krwionośne i włosy. Z braku dopływu krwi naskórek obumiera i łuszczy się, włosy podcięte wypadają, przez skrabanie się koń

Z minionych dni.

—o—

W powyższej rubryce będziemy umieszczać wypadki i zdarzenia zaszłe na terenie Włodawskiego powiatu. Znajdą tu pomieszczenie wspomnienia dawnych lat, opisy męczeństwa unitów bojów toczonych o niepodległość, wspomnienia historyczne miejscowości oraz przeżycia z czasów wielkiej wojny. Na początek umieszczamy wyjątki z książki wydanej przez ks. Józefa Pruszkowskiego p. t. „Martyrologjum".

Redakcja.

3) Parafja Orchówek (dusz 2100).

Naczelnik Arandarenko narzucał ks. Szulakiewiczowi, proboszczowi miejscowemu książki zań ruskich i nowe rytuały, lecz ksiądz albo odsyłał je napowrót do powiatu, albo w kąt rzucał, nie robiąc z nich żadnego użytku. Za organy ta sama historja tu i zniszczenie co i we Włodawie. Parafjanie chociaż katowani ciężko przez kozaków, zapłacili kontrybucję za nieposłuszeństwo rządowi, śpiewali jednak w cerkwi dawne religijne pieśni, pacierze i różańce i gotowi jeszcze większą ponosić karę i płacić kontrybucję. Arandarenko nareszcie zmuszony był sam z kozakami wynieść organy z cerkwi.

Kiedy ks. Szulakiewicz był zmuszany przez rząd, aby namawiał parafjan do spokojnego przyjęcia zmiany obrzędów i zaprzestania religijnych polskich śpiewów, ksiądz unikając tak wstrętnego poselstwa zlicytował swoje domowe sprzęty i chciał uciec z kraju, lecz został wywieziony i zamknięty do więzienia w Radecznicy, skąd dopiero po trzech latach aresztu uciekł za granicę i w Galicji przyjął obowiązek nauczyciela wiejskiego. Po wywiezieniu ks. Szulakiewicza, przybył do Orchówka pop galicyjski i zaraz do cerkwi wniósł przywiezione z sobą na furmankach prestoły i dodatki prawosławne, lecz parafjanie natychmiast zebrawszy sie, wyrzucili go z probostwa z ruchomościami jego, cerkiew oczyścili z prestołów i zamknęli ją, a klucze ukryli. Tur zawia-

pozostawia na przedmiotach otaczających świerzbowce, które w ten sposób z łatwością przechodzą na zdrowe konie. Swierzb jest chorobą udzielającą się i ludziom, wobec tego człowiek stykający się ze świeżbowatym koniem musi zachować pewne ostrożności. Jak zaznaczyłem wyżej, świerzb koni często kończy się śmiercią stworzenia, lecz to bywa tylko wtedy, kiedy właściciel bagatelizując chorobę, nie przystępuje we właściwym czasie do racjonalnego leczenia chorego zwierzęcia.

Kuracja prowadzona prawidłowo przy zapoczątkowaniu choroby daje zwykle dobre rezultaty. Właściciele zwierząt świerzbowatych często narażają się na to, iż pomimo najsumienniejszej kuracji nie osiągają pomyślnych rezultatów. Odpowiedź na podobne zarzuty może być tylko jedna: sumiennie traktując same leczenie, zaniedbują w wysokim stopniu dezynfekcję zapowietrzonych ubikacji, uprzęży i tych wszystkich sprzętów, z któremi stykały się chore konie. O wiele łatwiej zabić świerzbowca na skórze chorego konia, jak zniszczyć go w rozmaitych zakątkach stajni i na tych wszystkich przedmiotach, z któremi miał styczność.

Dezynfekcja jest nieodzownym warunkiem tłumienia świerzbu a przeprowadza się w sposób następujący: Przedewszystkiem należy usunąć ze stajni nawóz, podłogę, ściany, sufit, żłoby i drabiny wybielić świeżo gaszonym wapnem lub gorącym ługiem (1 kg. popiołu z twardego drzewa na 10 litrów wody). Łańcuchy przepalić w ogniu, parcianą uprząż wygotować, skórzaną uprząż smarować tłuszczem z kreoliną (1:10), koce moczyć w 2% wodzie kreolinowej.

Przy leczeniu świerzbowatych koni rekomenduję stosować olej lniany z nieoczyszczonym karbolem (na 1 funt nieoczyszczonego karbolu—8 funtów oleju), lub też benzynę, olej i naftę w równych częściach, dodając na 9 funtów tego płynu 1/4 funta kreoliny. Przed smarowaniem trzeba ostrzyc i ogon (na piędź od góry) wymyć konia zielonym mydłem z ciepłą wodą i następnego dnia przystąpić do smarowania, które należy uskutecznić w przeciągu 3 dni, smarując jednorazowo tylko 1/3 część powierzchni konia.

Zastrzegam, iż jednorazowe pokrywanie smarem całej powierzchni ciała jest eksperymentem nader ryzykownym. Jeżeli smarowanie konia przypada zimą, to strzec konia od przeziębienia, trzymać go w stajni i okrywać derką.

W okresie leczenia odżywiać intensywnie dając zwiększone racje owsa. Do owsa wsypać 1 raz dziennie łyżkę stołową kwiatu siarczanego. Po 10 dniach smarowanie powtórzyć. Wystarczy dwukrotne smarowanie, aby uważać konia za wyleczonego. Przy leczeniu świerzbowatych koni wiosną i latem należy przed smarowaniem wystawić konia na słońce. Pod wpływem promieni słonecznych świerzbowce wyłażą ze swych kryjówek na powierzchnię skóry, wtedy zastosowany smar zabija ich momentalnie.

Świerzb jest chorobą przewlekłą, uporczywą i bardzo zaraźliwą, wobec tego prawo obowiązuje właścicieli chorych stworzeń do meldowania Starostwu o wybuchu tej zarazy.

Włodawa d. 6 III 1923 r.

O. W.

domiony o tem, przybył z kozakami i chciał unickich przywódców wyszukać, lecz gdy wszyscy odpowiedzieli mu, że jednakowo są winni, za karę przez cztery tygodnie znosić musieli postój darmozjadów kozackich, który ich ogołocił ze wszystkiego pożywienia, a dobytek i sprzęt domowy poszedł na licytację i opłacenie kontrybucji, którą Tur nakładał i ściągał przymusowo.

Rok 1874 i 1875 w tej parafji przeszedł tak samo męczeńsko i krwawo jak i w innych, lecz szczegółów nie otrzymaliśmy.

4) Parafja Sobibór (dusz 2000).

I tu podobna historja jak wyżej. Naczelnik Arandarenko rozsyła księgi, które mu ks. Paweł Szymański proboszcz tutejszy jako bezużyteczne w cerkwi i nieobowiązujące go, odsyła napowrót. To samo ścieranie się policji z ludem o wyrzucenie organów i zaprzestanie modlitw polskich i śpiewów, ten sam gwałt, batożenie, wreszcie Arandarenko z kozakami wynosi z cerkwi organy i wywozi je do Włodawy. Tur zwiększa bardziej jeszcze surowość swego poprzednika na nieuległych unitów nakłada kontrybucję, przepełnia nimi więzienia mści się za ich opór i obdziela wszystkich karą cielesną kozackich batów.

Gdy w r. 1874 Tur wywiózł z probostwa ks. Pawła Szymańskiego do Rosji, jako nieuległego prawosławja przepisom i buntownika ludu, a na jego miejsce wprowadził schizmatyckiego intruza, parafjanie pomimo tylu wycierpianych nieszczęść i prześladowań zbierają się na probostwie, popa z rzeczami jego wyrzucają, zamykają cerkiew i klucze jej ukrywają. Z rezygnacją przyjmują wszystkie następstwa tej ciężkiej i bezbronnej ze schizmatyckim rządem walki. Tur mając już gotowy rozkaz zbierania podpisów na prawosławie, z kozakami znowu batoży i krwią oblewa parafjan przez dwa tygodnie, następnie związanych wybrańców odsyła do kryminałów siedleckiego i bialskiego, a sam w parafji gospodarzy, rujnując ją postojem wojska i ciężkiemi kontrybucjami, lecz przekonał się, że siła brutalna rządu nie zmoże siły ducha bezbronnych jego ofiar, opartych o kościół katolicki.

(d. c. n.)

Siewy wiosenne

—o—

Siewy wiosenne zależne są nietylko od pory roku, ale i od miejscowości i gatunku gleby. Wogóle siewy wiosenne rozpoczyna się wtedy, kiedy ziemia dostatecznie się ogrzeje i przeschnie i rozpoczyna się od tych roślin, którym przypadkowe przymrozki najmniej szkodzą. Siew wcześniejszy jest zwykle lepszy niż późniejszy. Jeżeli wziąć pod uwagę czas zasiewu i dojrzewania poszczególnych roślin, to łatwo się można przekonać, że przeciąg czasu pomiędzy ich dojrzewaniem jest mniejszy niż przeciąg czasu w ich siewie. Prawda że później zasiana jarzyna później dojrzewa niż wcześniejsza, ale okres czasu o który spóźniło się dojrzanie jest daleko mniejszy, niż okres o który spóźnił się zasiew. Oczywiście że takie skracanie okresu dojrzewania przez spóźniony siew, jest szkodliwe, gdyż odbija się na jakości i ilości zboża, u jęczmienia naprzykład im siew późniejszy, tym więcej wydłużone ziarnko i z grubszą łupinką.

Zalecając siew wcześniejszy nie mam na myśli przedwczesnego, wskutek wczesnych ciepłych dni, które aczkolwiek wystarczyły, by rola przeschła i cokolwiek się ogrzała, jednak zmienić mogą się na mroźne, śnieżne i dżdżyste, co zasiewom stanowczo szkodzi, tymbardziej jeżeli to dłużej potrwa.

Należy również pamiętać, że siew wcześniejszy można przeprowadzać na rolach lżejszych, dobrze uprawionych, dostatecznie przepuszczalnych i umiarkowanie spadzistych,—gdzie role cięższe i niższe trzeba się z siewem wiosennym wstrzymać. Na ziemiach lekkich, łatwo wysychających, wcześniejszy siew konieczny ponieważ tylko tym sposobem możemy osiągnąć lepsze zbiory. Najwcześniej należy siać jarą pszenicę, względnie jare żyto. Co się tyczy jęczmienia i owsa, to wcześniej zasiewa się jęczmień, ponieważ daje mu się role lepsze i nie tak wilgotne, chociaż biorąc pod uwagę okres wegetacyjny należałoby siew owsa przeprowadzić wcześniej, niż jęczmienia, ale wcześniejszy zasiew jęczmienia, tyle zyskuje na jakości i ilości, że warto się z owsem zatrzymać, tymbardziej jeżeli okres ten nie będzie zbyt długi.

Jeżeli jednak rola pod względem wilgoci i położenia jest mniej więcej jednakową przy tem lżejszą, to wcześniej należy zasiać owies, aby nie ucierpiał wskutek braku wilgoci, na co jęczmień jest mniej wrażliwy. Jak już wspomniałem najpierw siejemy te rośliny, którym przypadkowe przymrozki szkodzą najmniej, a mianowicie: jare zboże, prócz prosa i kukurydzy, strączkowe, prócz fasoli, następnie koniczyny, mak, len i t. d.

Rośliny więcej wrażliwe na przymrozki sieje się później, przy czem należy pamiętać o okresie czasu potrzebnego na powschodzenie.

Zanim roślina wzejdzie musim minąć niebezpieczeństwo nocnych przymrozków, wskutek których zmarznąć mogą kartofle, kukurydza, fasola, proso, tatarka, konopie. Co się tyczy rzepy to słabe przymrozki jej nie zaszkodzą, a najwyżej spowodują wypędzenie kwiatu i wydanie nasienia w pierwszym roku.

Jeżeli gospodarstwo może pozwolić sobie na właściwe rozłożenie robót wiosennych, to siać możnaby w następującym porządku i czasie: zboża jare, strączkowe, koniczyny, mak i t. p. od połowy marca do końca kwietnia, rzepę w kwietniu, kartofle w drugiej połowie kwietnia, kukurydzę, proso, fasolę i t. d. w początkach maja.

Prócz siewów jesiennych i wiosennych, są jeszcze siewy letnie, czyli ścierniskowe, ponieważ zasiewa się najczęściej na ścierniskach, takie rośliny, jak groch, wyka, łubin, tatarka i t. d., które mogą w krótkim okresie czasu dać odpowiednią ilość zielonej masy, czy to na paszę, czy też na zielony nawóz. Naturalnie, że wtedy się tylko opłaci siew letni, jeżeli jest odpowiednia wilgoć.

M. Kasperski.

Komisja Likwidacyjna.

—o—

Wobec odłączenia gminy Sławatycze od powiatu Bialskiego i przyłączenia jej do powiatu Włodawskiego, w dniu 13 marca r. b. w sali posiedzeń Sejmiku Powiatowego we Włodawie odbyło się zebranie Komisji Likwidacyjnej obydwu powiatów.

W zebraniu wzięli udział:

Ze strony Sejmiku Włodawskiego:

Jako Przewodniczący Komisji, Starosta Dr. Wielanowski oraz Członek Wydziału Powiatowego Aleksander Ber,

Ze strony Sejmiku Bialskiego:

Starosta Bialski p. Rudnicki oraz członkowie Wydziału Powiatowego p. Tuz—prokurator Sądu Okręgowego i p. Danielewicz Referentem interesów Sejmiku Bialskiego był tamtejszy kierownik Oddziału Kasowo Rachunkowego p. Witkiewicz, zaś Referentem interesów Sejmiku Włodawskiego Sekretarz tegoż Sejmiku p. Zieliński.

Komisja pracowała bardzo gorliwie bo od godz. 3 pp. dnia 13 marca r. b. do 6 rano dnia następnego.

Jak jedna tak druga strona broniła zawzięcie interesów swojego powiatu.

Późno w noc jeszcze nie osiągnięto prawie, żadnych rezultatów, i zdawało się, że do polubownego rozrachunku tych powiatów nie dojdzie.

Nadzwyczaj jednak rzeczone argumentacje p. Prokuratora, oraz ustępliwość i prawdziwa chęć polubownego załatwienia sprawy Komisji Włodawskiej doprowadziły w końcu do obopólnej zgody. Za podstawę do rozrachunku przyjęto stosunek liczby morgów podatkowych całego Powiatu Bialskiego do liczby morgów podatkowych gminy Sławatycze.

Stosunek ten wynosi 9,88% w tym stosunku Sejmik Włodawski, w myśl porozumienia komisji, przejmuje na siebie długi Sejmiku Bialskiego oraz w takimże stosunku sepastycypuje w majątku Sejmiku Bialskiego.

Z miast.

Sprawy administracyjne.

Rada Miejska we Włodawie postanowiła pobierać opłaty kancelaryjne wynoszące od 25,000 mk. za świadectwa akceptacyjne do 1000 mk. za wydawane inne zaświadczenia przez Magistrat.

Na tem samem posiedzeniu postanowiła Rada pobierać podatek od wwozu i wywozu towarów z miasta.

Wycieranie kominów postanowiono oddać w przedsiębiorstwo Tow. Straży Ogniowej.

Następnie Rada postanowiła pobierać podatek obrotowy w wysokości 2%. Na poczet powyższego podatku postanowiono pobierać 100% dodatku do podatku przemysłowego.

Sprawy ogólne.

Rada Miejska we Włodawie postanowiła asygnować na pomnik ks. Brzóski 100,000 Mk.

sprawy budowlane.

Rada Miejska we Włodawie postanowiła zabronić stawiania budynków drewnianych na ulicach Rynek, 13 Listopada, 3-go Maja, Sejmowej, Trębackiej, Mostowej i Kościuszki.

Z gmin.

Sprawy szkolne.

Zebranie gminne w Sobiborze postanowiło wstawić dodatkowo do budżetu szkolnego przedłożonego przez Przewodniczącego Dozoru szkolnego na odpowiednią sumę na uruchomienie szkoły w Ossowie. To równocześnie zebranie postanowiło wybrać do Dozoru szkolnego jednego członka gminy.

Mamy nadzieję, że gospodarka szkolna prowadzona przez nowy Dozór się ożywi i szkoły nie będą cierpiały na brak opału którego nie można było nabyć z powodu niešciągnięcia przez Urząd Gminy podatków. Rada szkolna winna jednak rychło zająć się zorganizowaniem nowego Dozoru i wprowadzić go w urzędowanie.

Sprawy administracyjne

Zebranie gminne w Sobiborze postanowiło pobierać od płatników niewpłacających w terminie podatków gminnych po 2% zwłoki miesięczne

Bardzo rozsądna uchwała tylko % zwłoki za niski gdyż płatnicy wobec zniżki waluty będą woleli opłacać % aniżeli w terminie podatki.

Zebranie gminne w Dębowej-Kłodzie postanowiło nabyć dom na pomieszczenie Urzędu gminnego za 30,000,000 Mk.

Nie wiemy czy nie lepiej byłoby budować specjalny budynek. W prawdzie budowa może kosztowałaby drożej ale za to budynek byłby zupełnie dostosowany do potrzeb gminy czasami tanie mięso psy jedzą.

Srawy podwodowe

Zebranie gminne w Dębowej-Kłodzie wydzierżawiło stójkę gminną dając przedsiebiorcy 3 f. zboża z morgi.

Do obowiązku dzierżawcy stójki należy dostarczanie podwód dla urzędników państwowych i komunalnych, jedną podwodę w miesiącu dla delegata nauczycielstwa do Włodawy.

Zebranie gminne w tym wypadku za wiele uchwaliło dzierżawcy w innych gminach za powyższe wynagrodzenie dzierżawca obowiązany jest dostarczać drzewo dla gminy, posterunku policji i dawać dla każdego z nauczycieli jedną podwodę na miesiąc do Włodawy.

Sprawy odbudowy

Rada gminna w Tyśmienicy postanowiła odnieść się z zażaleniem do Wydziału Powiatowego, że Biuro Odbudowy w Parczewie nie wydaje drzewa na odbudowę.

O ile wiemy to biura odbudowy rozporządzają, mniejszymi zapasami drzewa jak tego potrzeba wymaga. Należałoby jednak przez komisję powiatową odbudowy sprawdzić, czy drzewo zajęte, zostało na odbudowę zużyte.

Sprawy ogniowe

Rada gminna w Tyśmienicy podniosła stopę cennika służącego do oszacowania budynków przy ubezpieczeniu od ognia wynoszącego dotychczas w wysokości 1250 mk. za rubla do 10000 mk.

Bardzo słusznie gdyż na tem tylko pogorzelcy zarobią.

Rada gminna w Krzywowierzbie z powodu złego stanu finansowego gminiaków, odrzuciła projekt Dyrekcji Ubezpieczeń i nie podniosła stopy cennika oszacowań budynków.

Czy dobrze Rada zrobiła należy powątpiewać.—Sądzimy jednak, że w razie co niedaj Boże ognia, pogorzelcy nie bardzo będą jej dziękować.

Sprawy ogólne.

Rada gminna w Opolu postanowiła asygnować na budowę pomnika ks. Brzóski 50000 Mk.

Rada gminna jednak nie postąpiła tak jak sąsiednia gmina co to nie mogła dać bodaj skromnej ofiary.

Rada gminna w Dębowej Kłodzie powzięła uchwałę odnieść się do władz kompetentnych o przeniesienie siedziby władz powiatowych z Włodawy do Parczewa.

O ile nam wiadomo, rząd chętnie zgodziłby się na przeniesienie urzędów powiatowych do Parczewa, jednak stoi temu na przeszkodzie brak budynków na pomieszczenie urzędów. Decyzje Ministerstwa Spraw Wewnętrznych mogłyby przyśpieszyć uchwały gmin zainteresowanych, udzielające pewnych świadczeń w naturze lub gotówce na budowę potrzebnych budynków.

Rada gminna w Krzywowierzbie postanowiła zaniechać prenumeraty Samorządu i Gminy gdyż gmina prenumeruje Ziemię Włodawską.

Cóż ta Rada z Krzywowierzby choruje na oszczędność, a do tego całkiem niezdrową oszczędność, z uchwały powyższej widać, że członkowie Rady zupełnie nie czytują pism samorządowych.

Ziemia Włodawska omawia stosunki lokalne powiatowe zaś samorząd i gmina są jedynemi czasopismami samorządowemi, w kraju.

Jakież wy ojcowie gminy chcecie prowadzić porządną samorządową gospodarkę jeżeli nie chcecie nawet korzystać z doświadczeń innych gmin podawanych do wiadomości czytelnikom w samorządzie. Gospodarka dobra gmina wymaga znacznej umiejętności i doświadczenia a tego można nabyć tylko przez czytanie gazet samorządowych.

Rada gminna w Wyrykach odmówiła subwencji na budowę pomnika ks. Brzózki nie chcąc obciążać gminy. Natomiast obecni na posiedzeniu t. j. wójt, radni i pracownicy gminni złożyli na ten cel 25,000 mk.

Ot i pięknie! Rada krępowała się wydatki robić z funduszów gminnych jednak zaznaczyła chęć pośpieszenia z pomocą inicjatorom budowy pomnika przez ofiary z własnej kieszeni. Fakt ten świadczy o uświadomieniu narodowem radnych z Wyryk i mógłby być naśladowany przez tych radnych, którzy obawiają się wydawać gminne sumy na takie zbaniem ich niepotrzebne wydatki jak budowa pomnika dla bohatera poległego w walce z wrogiem o niepodległość narodu.

Taż Rada gminna postanowiła wystąpić do Starostwa o wydanie proponowanym przez Radę mieszkańcom pozwolenia na broń myśliwską celem obrony pól przed dzikami czyniącymi szkodę w zasiewach.

Wyjaśniamy, że Starostwo może udzielić pozwolenia na broń myśliwską tylko tym, którzy wykażą się posiadaniem własnego lub wydzierżawionego terenu. Najlepiej byłoby założyć w powiecie koło myśliwskie.

Zebranie gromadzkie wsi Mahoszka gminy Dębowa-Kłoda postanowiło przystąpić do przeprowadzenia scalania gruntów. Zebranie uchwaliło dostarczyć przeprowadzającym komasacje urzędnikom bezpłatnie mieszkanie, światło, usługę oraz odpowiednią ilość potrzebnych furmanek i robotników. Równocześnie zebranie postanowiło na koszta związane z przeprowadzaniem scalenia opodatkować się po 800 Mk. z morga.

Bardzo rozsądną uchwalę powzięło zebranie. Pierwszym warunkiem podniesienia gospodarstw włościańskich jest rychłe przeprowadzenie komasacji i scalenie gruntów będących własnością poszczególnych gospodarzy a porozrzucanych nieraz w kilkunastu działkach w jedną całość. Sądzimy, że uchwałą gromady Mahoszki skwapliwie będą naśladować inne gromady.

Rada gminna w Krzywowierzbie postanowiła odmówić subwencji na budowę pomnika ks. Brzóski.

Naturalnie niestać nas gminiacy na subwencję dla podłego w obronie niepodległości narodu. A jednak gdyby tak każdy dziesiąty kieliszek wódki wypity w gminie ofiarował na ten cel, sądzimy, że w cale hojna byłaby subwencja. Na no naco kogo stać.

Kronika.

Opieka nad żołnierzami.

— W dniu 28 lutego r. b. w lokalu Stowarzyszenia Urzędników Państwowych we Włodawie odbyło się zebranie miejscowych obywateli w sprawie założenia we Włodawie Koła Opieki nad żołnierzem. Po omówieniu programu działalności Koła, dokonano wyboru Zarządu i poszczególnych kierowników sekcji.

Do Zarządu powołano: na przewodniczącego p. Świetlińskiego Wincentego, wice-przewodniczącego p. Pleszczyńskiego Marjana, Sekretarza p. Pierzchlewskiego Bolesława, Skarbnika p. Bielawskiego oraz kierownika Sekcji Oświatowej p. Wielanowskiego Kazimierza, Sekcji dochodów niestałych p. Wielanowska.

Wypadki.

— W nocy z dnia 2 na 3 III r. b. w Parczewie (przedmieście Jesionka) wybuchł pożar, wskutek czego spaliło się na szkodę Szymona Przekory, stodoła z oborami, narzędzia rolnicze oraz 3 krowy na ogólną sumę 15.000.000 mkp. zaś pożar przeniósł się na zabudowanie Przezdzieckiego Ludwika któremu spaliła się stodoła, jedna klacz, 1 krowa i 1 świnia na ogólną sumę 10.000.000 mk. oraz na szkodę Komarkiewicza Jana spaliła się obora wartości 500.000 mk.

— W dniu 8 III rb. o godzinie 20-ej we wsi Opole tejże gminy w zabudowaniach Jana Łucia wybuchł pożar który zniszczył do szczętu stodołę z oborami z sianem i słomą i narzędziami rolniczemi na ogólną sumę 20 miljonów mk.

Następnie pożar przeniósł się na budynki Jana Miszczuka któremu spaliła się stodoła z oborami sianem i słomą i narzędziami rolniczemi na ogólną sumę 18 miljonów mk. Przyczyny w obóch wypadkach pożaru nie ustalone.

— W dniu 10 marca 1923 r. o godzinie 16-ej m. 30 nadgajowy Targoński Mikołaj z praktykantem leśnym Nasiłowskim Konstantym z leśnictwa Augustowa, pow. Włodawskiego, będąc w obchodzie leśnym zauważyli osobnika, z karabinem idącego w gąszczy leśnej, który na wezwanie nadgajowego stój! obrócił się i strzelił do tegoż, trafiając go w połę marynarki i jednocześnie lekko ranił praktykanta Nasiłowskiego w prawą rękę, poczem zbiegł. Osobnikiem tym jest Studziński Jan posądzony o kilka napadów rabunkowych w pow. Włodawskim na przejeżdżających żydów. Studziński urodzony we wsi i gminie Jaszczów powiatu Lubelskiego, zaś matka jego z siostrą zamieszkują w kolonji Łuszczów, gm. Wólka pow. Lublin.

Rysopis zbiegłego wzrostu niskiego, włosy ciemne, wąsy ciemne, małe strzyżone twarz okrągła, ubrany w kórtkę ciemną i czapkę granatową „maciejówka". Poszukiwania trwają.

Pogrzeb.

W dniu 1 marca r. b. po dłuższych cierpieniach zmarł we Włodawie kierownik Urzędu Skarbowego Artur Czermak. Wyprowadzenie zwłok do kościoła miejscowego nastąpiło 2 marca, zaś na cmentarz w dniu 3 marca rb. Celem oddania ostatniej posługi zmarłemu ś. p. Arturowi Czermakowi w tym smutnym obrzędzie wzięli udział wszyscy urzędnicy państwowi i samorządowi. Zmarły pozostawił żonę i czworo nieletnich dzieci bez środków do życia. Zaiste, smutny i ciężki jest los Urzędnika Polskiego!

Wiadomości bieżące.

Koszty utrzymania w Gdańsku.

Według ogłoszonych obliczeń gdańskiego urzędu statystycznego koszty utrzymania w czasie od 15 stycznia do 15 lutego r. b. w Gdańsku powiększyły się o 156%.

Waluta złota w Polsce.

Dowiadujemy się, że Ministerstwo Skarbu nosi sie z zamiarem w najbliższym czasie przystąpić do bicia polskiej waluty złotej z kruszczu znajdującego się w Skarbcu Państwa.

Do tego celu mają być użyte, sprowadzone przez b. Ministra p. Jastrzębskiego, maszyny mennicze.

Operacje w walucie złotowej.

Ze względu na zainteresowanie, jakie wśród szerokich warstw wzbudzają operację kredytowe, dokonywane w walucie złotowej, a prowadzone przez banki Warszawskie, dzielimy się z Czytelnikami Ziemi Włodawskiej następującemi informacjami:

Banki przyjmują nie tylko wkłady ale i udzielają pożyczek. Wkłady większe przyjmowane są tylko na termin dłuższy 3—6 miesięczny Na rachunek bieżący to jest na każde żądanie wkłady przyjmowane są do wysokości 100 złotych polskich. Najmniejsza zaś kwota wkładu określona jest przez banki na 50 groszy polskich.

Pożyczki udzielane dzielą się na mniejsze do 300 złp. i większe do 3000 złp. Pożyczki mniejsze udzielane są osobom dającym dostateczne gwarancję osobiste, pożyczki zaś większe udzielane są osobom i instytucjom, które udowodnią całkowitą świadomość ponoszonego ryzyka.

Jak widzimy z powyższego, obawa o spadek Marki Polskiej, dla posiadaczy gotówki nie istnieje już, ma bowiem każdy możność lokowania swych pieniędzy, bez troski o spadek Marek w Bankach, to też dziś każdy Polak winien pamiętać o tem, że dla dobra tejże Polski nie wolno mu jest nabywać pieniędzy zagranicznych, a o ile je posiada, winien takowych się wyzbyć.

Jakie komorne będziemy płacili?

Państwowa Rada Mieszkaniowa na posiedzeniu w dniu 3 marca r. b. zdecydowała podnieść dotychczas obowiązujące normy przewalutowania obliczając 1 rb. na 1000 mk., 1 koronę na 400 mk. i 1 markę na 460 marek. Wobec tej uchwały, obecnie za komorne właściciele lokali obowiązani przyjmować tyle tysięcy marek polskich, ile pobierali rubli w 1914 r. Nie należy jednak uważać za przestępstwo, jeżeli lokatorzy z własnej woli zechcą płacić komorne wyższe.

Komunikat.

Dnia 25 lutego 1923 r. w lokalu Wojewódzkiego Urzędu Zdrowia w Lublinie pod przewodnictwem Rządowego Komisarza Wyborczego Izby Lekarskiej Dr. Andrzeja Krysińskiego odbyło się posiedzenie Rady Izby Lekarskiej Lubelskiej, obejmującej Województwa: Lubelskie, Wołyńskie i Poleskie, na którem dokonano wyborów członków Zarządu Komisji rewizyjnej i Sądu Izby.

Na odbytym tegoż dnia pod przewodnictwem Rządowego Komisarza Wyborczego posiedzeniu Zarządu Izby, wybrany został przez aklamację na Przewodniczącego Zarządu Naczelnika Izby Lekarskiej Lubelskiej Dr. Jan Modrzewski z Lublina. Również przez aklamację wybrani zostali na zastępców Przewodniczącego Dr. Dr. Franciszek Miłaszewski z Łucka i ppłk. Adolf Jacowski z Brześcia nad Bugiem. Na pisarza (sekretarza) wybrany został Dr. Kazimierz Jaworski z Lublina i na skarbnika Dr. Stefan Wąsowski z Lublina.

O informacje dla emigrantów.

Urząd Emigracyjny przy Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej organizuje z dnia 1 lutego r. b. nowy dział poświęcony wyłącznie informacjom udzielanym emigrantom, udającym się na obczyzne oraz Polakom, powracającym z obczyzny.

Informacje, udzielane emigrantom, udającym się na obczyznę będą jak dotychczas dotyczyły warunków podróży, cen przejazdu, przepisów emigracyjnych, obowiązujących w państwach obcych, stosunków gospodarczych, ustaw kolonizacyjnych i t. p.

Informacje udzielane reemigrantom, powracającym czy to z Ameryki, czy też z krajów zagranicznych europejskich, zmierzać będą do ochrony ich przed stawianiem fałszywych kroków i wyzyskiem ze spekulantów. Będą to wskazówki ułatwiające orjentowanie się w pierwszej chwili zwłaszcza tym, którzy przez szereg lat przebywali na obczyźnie wskutek czego brak im znajomości stosunków krajowych. Przedmiotem tych informacji będą ogólne porady, jak szukać pracy w danym zawodzie, dokąd zwrócić się należy przy nabywaniu gospodarstw rolnych, gdzie są korzystne widoki dla drobnych przedsiębiorców rzemieślników i t. d.

Wzystkie te informacje oparte będą wyłącznie na źródłach urzędowych lub półurzędowych i udzielane zgłaszającym się w drodze ustnej i pisemnej. Prócz tego Urząd będzie wydawał specjalne broszury i komunikaty, poświęcone odnośnym sprawom.

W winiku powyższego, Urząd Emigracyjny uprasza z jednej strony o kierowanie do Biura Urzędu, celem udzielania niezbędnych wskazówek, emigrantów Polskich udających się na obczyznę, z drugiej—o nadsyłanie Urzędowi Emigracyjnemu tych wszystkich informacji, ważnych dla reemigrantów, które mogą im być pomocne przy spełnianiu wyżej wymienionych zadań. W szczególności porządane są informacje, dotyczące wystawianych na sprzedaż gospodarstw rolnych, istniejącego zapotrzebowania na drobne przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, oraz na pewne kategorje rzemieślników i innego rodzaju pracowników, których brak daje się odczuwać w danej okolicy. Nadsyłane informacje winny być—o ile możności odrazu zaopatrzone we wszelkie bliższe szczegóły.

Sprawozdanie ze Zjazdu Inspektorów P. D. U. W. w Lublinie.

W dniu 10 b. m. w biurze Oddziału Lubelskiego P. D. U. W. z inicjatywy Inspektora tegoż Oddziału odbył się zjazd Inspektorów Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych przy współudziale delegata Zarządu Głównego P. D. U. W.

Działalność Lubelskiego Oddziału P. D. U. W. obejmuje 6 powiatów, a mianowicie: Lubelski, Włodawski, Chełmski, Lubartowski, Puławski i Janowski.

Celem zjazdu było skoordynowanie prac Inspektorów we wszystkich działach ubezpieczeń, a szczególniej w dziale ubezpieczeń dobrowolnych.

Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych od roku ubiegłego rozszerzyła swoją działalność otwierając, oprócz działu przymusowego (ubezpieczenia budowli od ognia), działy dobrowolne a mianowicie:

1) ubezpieczenie od ognia budowli fabrycznych, towarów, ziemiopłodów i inwentarza, mechanizmów i maszyn, ruchomości domowych, 2) ubezpieczenie plonów od gradobicia; nadto są w organizacji: 3) ubezpieczenie na zycie; 4) zabezpieczenia emerytalne; 5) Ubezpieczenie żywego inwentarza od chorób; 6) Ubezpieczenie od nieszczęśliwych wypadków; 7) Ubezpieczenie od kradzieży z włamaniem i szyb od rozbicia.

W miastach powiatowych są Inspektorzy, w gminach Taksatorzy.

W ten sposób Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych daje szerokiemu ogółowi możność ubezpieczenia od wszelkich wypadków i obowiązkiem każdego przezornego gospodarza jest ubezpieczyć ziemiopłody, inwentarz i wszelkie ruchomości od ognia, a także plony od gradobicia i zachęcać do tego mniej uświadomionych gospodarzy, bo nieszczęście ognia gradu lub inne przychodzi niespodzianie i nikt od nich nie jest zupełnie ubezpieczony. Jedno tylko ubezpieczenie chroni gospodarza od strat materjalnych, gdyż pozwala mu na wzmocnienie swojego gospodarstwa

przez odebranie od P. D. U. W. sumy ubezpieczenia.

Na zjeździe poruszona była sprawa ulepszenia organizacji taksatorów gminnych w celu lepszej i szybkiej obsługi potrzeb ogółu ubezpieczających się.

Szeroko omawiana też była sprawa straży ogniowych, ulepszenia istniejących i zakładania nowych.

Działalność P. D. U. W. rozwija się coraz lepiej, zatacza coraz szersze kręgi i rozwijać się będzie jeszcze lepiej, jeżeli szerokie masy ogółu, dla którego służy, popierać będą tę jedną z ważniejszych gospodarczych placówek kraju, a najważniejsze poparcie, fundament rozwoju, to szybkie wpłacanie składek ogniowych, należnych za ubezpieczenie tak w dziale obowiązkowym jak i dobrowolnym.—Zaznaczyć tu niestety należy że brak jest w szerokim ogóle tego poczucia obowiązku, brak go również w jednostkach samorządowych (gminach), które niedbale te sprawy załatwiają, nie myśląc o tem, że szybkie płacenie podatków jest obowiązkiem każdego dbającego o dobro swojego kraju obywatela.

Szczególniejszym lekceważeniem odznaczają się gminy w pow. Włodawskim Turno, Wyryki, Romanów, Krzywowierzba, Horodyszcze, Hańsk, Sławatycze.

Od naszych korespondentów.

Z gminy Romanów.

Gmina Romanów, na kilkanaście wsi posiada zaledwie kilka szkół. To też oświata tutaj stoi na bardzo niskim poziomie. Taki stan rzeczy zawdzięczać należy w pewnej mierze Dozorowi Szkolnemu, który podobno gdzieś tam istnieje, ale nie daje żadnego znaku życia o sobie. Budżet szkolny jest uchwalony rok rocznie, ale co się z nim dzieje, bardzo mało komu chyba w gminie wiadomo. Z działalności swej nie raczy zdać sprawozdania pomimo to, iż zebranie gminne w dniu 27 grudnia 1922 r. domagało się tego. Zebranie gminne w tymże dniu zważywszy, iż Dozór Szkolny nie wywiązuje się należycie ze swego zadania, a to może dlatego, że nie jest kompetentny postanowiło powołać nowy Dozór. Uchwałę przesłano do Powiatowej Rady Szkolnej, celem zatwierdzenia, ale zdaje się, że Pow. Radę Szkolną bardzo mało to obchodzi, że gdzieś tam w Romanowskiej gminie niema Dozoru, bo dotychczas niema ani zatwierdzenia, ani żadnej odpowiedzi w tej sprawie.

A zdaje się, że najwyższy czas już tę sprawę załatwić, bo już upłynęło przeszło 2 miesiące.

Lipinki, dnia 5 marca 1923 r.

Jan Kononiuk.

Z Włodawy.

Młódź się rusza. Wyrazem tego, jest założenie klubu sportowego K. S. we Włodawie. Skład drużyny piłki nożnej jest następujący: bramkarz Wasylków, — obrona — Bieliński, Guat, — pomoc— Ignaszewski, Misiączek, Janczewski—napad Horszczaruk, Czerwiński, Małaszyński, Żankowski, Wyczesany. Rezerwowi: Trzciński... Na razie największe powodzenie ma sekcja piłki nożnej i lekkoatletyka. Później gdy uzbiera się trochę funduszów — rozwinie się sekcja wioslarska około 15 kwietnia drużyna piłki nożnej rozegra pierwszy match. Klub rokuje nadzieję — rzecz jasna, że przy poparciu miejscowego społeczeństwa—które do tej pory wszelkie tego rodzaju „sporty" traktowała po macoszemu. Jednak już w najbardziej odległych zakątkach Rzeczypospolitej zaczyna się reformacja pod tym względem — zatem możemy cieszyć się, że i Włodawa w tym roku zainteresuje się sportem.

Tembardziej, że po wpisaniu klubu do związku, drużyna piłkarzy rozegrywać będzie matche o mistrzostwo okręgowe.

Sympatyków sportu— zamiejscowych prosimy do wpisania się na członków klubu. Deklarację te przesyłać na adres: Małaszyński Władysław, Starostwo Włodawa.

Wasylków.

Dział urzędowy.

Jak uzyskać paszport zagraniczny na wyjazd do Rosji i na Ukrainę.

Władze administracyjne 1 instancji, to jest Starostwa upoważnione są obecnie do wystawiania paszportów zagranicznych na wyjazd do Rosji i na Ukrainę dla osób:

I wyjeżdżających czasowo w sprawach handlowych,
II wyjeżdżających czasowo w sprawach osobistych,
III wyjeżdżających na stałe bez zamiaru powrotu do Polski.

Ad. I. Osoby pragnące wyjechać do Rosji lub na Ukrainę w sprawach handlowych mogą uzyskać paszporty zagraniczne tylko w tym wypadku, o ile reprezentują firmy handlowe kategorji I i II.

Do podań o te paszporty winny być dołączone:

1) świadectwo kwalifikacyjne, wystawione przez Powiatową Komendę Policji Państwowej we Włodawie,

2) zaświadczenie odnośnych wojewódzkich urzędów przemysłowych, stwierdzające, że dany wyjazd z punktu widzenia gospodarczego jest wskazany,

3) zaświadczenie, względnie zezwolenie Powiatowej Komendy Uzupełnień (dla mężczyzn w wieku od 18 do 40 włącznie.

4) zaświadczenie Urzędu Skarbowego Podatków i Opłat Skarbowych o opłaceniu podatków,

5) wyciąg z ksiąg stałej ludności,

6) 1 fotografja, dokładnie przedstawiająca twarz petenta bez nakrycia głowy (wymiar 6×7 cm.)

Ad. II. Paszporty na wyjazd do Rosji i Ukrainy w sprawach osobistych wydawane będą tylko w wypadkach wyjątkowych.

Do podań o te paszporty winne być dołączone:

1) świadectwo kwalifikacyjne, wystawione przez Powiatową Komendę Policji Państwowej we Włodawie,

2) zaświadczenie, względnie zezwolenie Powiatowej Komendy Uzupełnień (dla mężczyzn w wieku od lat 18 do 40 włącznie).

3) zaświadczenie Urzędu Skarbowego Podatków i Opłat Skarbowych oraz Urzędu gminnego o opłaceniu podatków państwowych i samorządowych.

4) wyciąg z ksiąg stałej ludności.

5) 1 fotografja, dokładnie przedstawiająca twarz petenta bez nakrycia głowy (wymiar 6×7 cm.).

Uwaga: Osoby wyjeżdżające do Rosji i Ukrainy w sprawach handlowych, lub w sprawach osobistych obowiązane są, po otrzymaniu w Starostwie paszportów zagranicznych, zadość uczynić następującym formalnościom:

Po uprzednim uzyskaniu na tych paszportach wizy sowieckiej, zgłosić się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Warszawie (ul. Nowy-Świat Nr. 69), celem uzyskania w Ministerstwie specjalnych zaświadczeń na prawo przekroczenia granicy w ustalonych granicach państwowych przejściowych.

Zaświadczenia te Ministerstwo będzie wydawać w krótkiej drodze na zasadzie podania z 2 fotografjami tylko tym petentom, którzy wykażą się z posiadania na swych paszportach wiz władz sowieckich.

Zaświadczenia te winni petenci zestawiać na punkcie granicznym przy przejściu granicy, celem sprawdzenia przez posterunek graniczny tożsamości osoby petenta przy powrocie jego do Polski.

Władze polskie nie obowiązują się do interwencji przy uzyskaniu przez petentów wiz sowieckich i nie zwracają opłat za paszporty niewykorzystane.

Ad. III. Osoby pragnące wyjechać do Rosji, lub Ukrainy na stałe (bez zamiaru powrotu do Polski), winny składać, uzasadniające potrzebę wyjazdu do Rosji lub na Ukrainę, podania w Starostwach z zaznaczeniem, że zamierzają wyjechać na stałe.

Do podań tych winny być dołączone:

1) świadectwo kwalifikacyjne,

2) zaświadczenie Urzędu Skarbowego Podatków i Opłat Skarbowych o opłaceniu podatków,

3) 1 fotografja dokładnie przedstawiająca twarz petenta bez nakrycia głowy (wymiar 6×7 cm.).

Oprócz tego osoby tej kategorji, o ile są obywatelami Państwa Polskiego, winny jednocześnie z podaniem o paszport zagraniczny składać w Starostwie podania o zwolnienie ich z obywatelstwa polskiego.

Do podania o zwolnienie z obywatelstwa polskiego należy dołączyć:

1) metrykę urodzenia, tak swoją, jako też żony i dzieci, o ile petent jest żonaty i dzietny i o ile osoby te wraz z nim mają być zwolnione z obywatelstwa polskiego,

2) metrykę ślubu, o ile petent pozostaje w związku małżeńskim.

3) wyciąg z ksiąg stałej ludności.

Uwaga: Osoby małoletnie, oraz inne osoby ograniczone w zdolności do działań prawnych, tudzież kobiety zamężne, ostatnie, o ile małżeństwo ich ustało, winne oprócz trzech wymienionych wyżej dokumentów, dołączać do podań o zwolnienie z obywatelstwa polskiego zaświadczenie zgody, podpisane przez swego zastępcę prawnego, względnie męża.

Osoby wyjeżdżające do Rosji i na Ukrainę na stałe również obowiązane są do wizowania swych poszportów u władz sowieckich, natomiast ozoby te są wolne od obowiązku zgłoszenia się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych po specjalne zaświadczenia na prawo przekroczenia granicy.

Powyższe przepisy mają zastosowanie zarówno w odniesieniu do osób pragnących wyjechać do innych krajów jednak z przejazdem przez Rosję, lub Ukrainę (jak np. do Mandżurji, Chin, Japonji i t. p.).

E. B.

STAROSTWO WŁODAWSKIE
L. 1325
Zniesienie Sądu Pokoju w Sławatyczach.

Włodawa, d. 27 lutego 1923 r.

Do Magistratów i Urzędów gminnych powiatu Włodawskiego.

Polecam podać do publicznej wiadomości przez rozplakatowanie i przez obwieszczenie Sołtysom, że z dniem 1 lutego 1923 r. zostaje zniesiony Sąd Pokoju w Sławatyczach, a gmina Sławatycze zostaje przyłączona do Okręgu Sądu Pokoju we Włodawie.

w/z. Starosta: -
St. Żurawski m. p.

Wydział Powiatowy Sejmiku Włodawskiego.
№ 977.

Włodawa, dnia 13 marca 1923 r.

Obwieszczenie.

—o—

Wydział Powiatowy podaje do powszechnej wiadomości, że w dniach niżej wymienionych wójtowie obowiązani są przebywać w Urzędach gminnych, celem załatwiania spraw urzędowych.

Gmina Włodawa wtorki, środy i soboty od godz. 9 do 13-ej.

Gmina Turno poniedziałki, środy, i piątki od godz. 8 do 14-ej.

Gmina Wyryki wtorki, czwartki i soboty od godz. 9 do 13-ej.

Gmina Dębowa-Kłoda poniedziałki, czwartki i soboty od godz. 9 do 15-ej.

Gmina Romanów poniedziałki, środy i piątki od godz. 8 do 14-ej.

Gmina Wola-Wereszczyńska poniedziałki, środy i piątki od godz. 9 do 15-ej.

Gmina Opole poniedziałki, środy i piątki godz. 9 do 15-ej.

Gmina Krzywowierzba wtorki, czwartki i soboty od godz. 8 do 14-tej.

Gmina Tyśmienica poniedziałki, środy i soboty. od godz. 9 do 15-ej.

Gmina Sławatycze poniedziałki, środy i piątki od godz. 10 do 16-ej.

Gmina Horodyszcze poniadziałki, środy i piątki od godz. 9 do 16-ej.

Gmina Hańsk wtorki, czwartki i soboty od godz. 8 do 14-ej.

Gmina Uścimów środy i piątki. od godz. 8. do 14-ej i w soboty od godz. 12. do 18-ej.

Gmina Sobibór poniedziałki, środy i piątki od godz. 9 do 15-ej.

Sekretarz Sejmiku *Wł. Zieliński w. r.*

Przewodniczący Wydziału: *Wielanowski w. r.*

Redaktor odpowiedzialny: Zieliński Władysław.

Drukarnia Sejmiku Powiatowego w Łukowie pod zarz. W. Pietrowskiego.